

Don Josef Caffasso
Svatý

15. ledna 1811 - 23. června 1860. Svátek slavíme 23. června.

Josef Caffasso, spolurodák svatého Jana Boska, se narodil v Castelnovo d' Asti 15. ledna 1811. Byla to doba, kdy Napoleon anektoval Piemont, ten se stal v roce 1802, Francouzskou provincií. Napoleon velice zasahoval i do života a řízení církve. Castelnovo bylo v roce 1817 přičleněno k Turínské diecézi. Život chudých lidí byl tvrdý. Byl synem malých zemědělců. Zemědělci v jejich kraji pěstovali morušovník, kukuřici a pšenici. Doma byli čtyři. Byl třetím ze čtyř dětí. Poslední z nich, sestra Marianna, se stala matkou blahoslaveného Giuseppe Allamano, zakladatele misionářů a misionářek Panny Marie Utěšitelky. Caffassův rodný dům je jen pár kroků od hlavního náměstí pojmenovaném po donu Boskovi v Castelnovo dnes s přídavkem, Don Bosco. Měl velice křehké zdraví a skoliózu páteře a pro malou a slabou postavu byl škádlen od spolužáků. Svými ctnostmi získával lásku druhých lidí. Vstoupil do semináře v Chieri. Ten seminář byl otevřený jenom v roce 1829.

V roce 1833 byl Giuseppe Caffasso ve svých 23 letech vysvěcen na kněze. Den po svém svěcení slavil svoji první mši a Castelnovo. Byl to den nepopsatelné radosti, a proto se nelze divit, když řekne: „Och, jaký je to pozeňnaný den. Ani celá věčnost nestačí, abychom za to dostatečně poděkovali našemu Pánu“. Don Giuseppe je muž Boží, je ve světě, ale už světu nepatří, bude šířit slávu Boží a svědčit o lásce Otce. Je lidsky i intelektuálně připraven na to, aby čelil zvráceným myšlenkám své doby. Ten kdo zná jeho život tak se mu musí dnešní diskuse o celibátu jevit jako naivní a směšné. Pro doplnění své kněžské formace se rozhodne od poloviny listopadu 1833 vstoupit do Kněžského konviktu v Turíně. Byl to ústav pro zdokonalování formace kněží a pastorační. Zůstane v něm až do smrti. Stane se i jeho rektorem. Nebyl farářem jako světec arský, ale byl především vychovatelem, formátorem farářů a diecézních kněží, ba svatých kněží, asi třiceti zakladatelů různých sdružení a řádů a mezi nimi vyniká zvláště svatý Jan Bosko. Don Bosko po jeho smrti prohlásil: Nezaložil - jako jiní svatí kněží z piemontského kraje řeholní instituty, protože jeho založením vznikla škola života a svatosti kněží, kterou vytvořil svým příkladem a učením v církevním konviktu svatého Františka z Assisi v Turíně. Konvikt byl postaven pod zvláštní ochranu svatého Františka Saleského (1567 – 1622) a svatého Karla Boromejského (1538 – 1584), ti ve své době založili podobné instituce, aby vychovali dobře, svaté a intelektuálně připravené kněze. Františkáni byli nuceni klášter i kostel opustit po napoleonské anexi a klášter byl prodán soukromníkům. Koupilo ho však sdružení „Křesťanské přátelství“, kterého členem byl Don Luigi Guala. Jeho přítel Brunone Lanteri (1759 – 1830) otevře Konvikt pro zdokonalení formace kněží v roce 1817.

V Konviktu se dýchá ovzduší spirituality svatého Ignáce z Loyoly a teologická a pastorační orientace podle svatého Alfonze de' Liguori. Konvikt je vedle kostela svatého Františka z Assisi. Don Luigi Guala spolu s Josefem Caffasso zde připravovali 45 kněží na pastorační v nových poměrech. Příprava trvala dva roky. Kněží se učili kázat, zpovídat, dělat kněze v nových poměrech. Don Bosko tam prožil výjimečně tři roky. Mladí kněží denně absolvovali dvě přednášky. Dopolední měl Don Guala, večerní Don Caffasso. Během dne kněží pomáhali v nemocnicích, ve věznicích, v charitativních podnicích, procházeli chudinské domy a podkroví, kázali v kostelech, vyučovali mládež náboženství, sloužili starým a nemocným.

Přednášky nehromadily teoretické vědomosti z teologie. Řešily problémy, s nimiž se mladí kněží setkávali během dne mezi lidmi ve městě. Dnes bychom řekli, že prováděli analýzu sociální a náboženské situace a hledali její nejúčinnější řešení. Don Bosko to vyjádřil stručně pěti slovy: Učil jsem se být knězem. Svatý Josef Caffasso se snažil uskutečňovat takový model formace mladých kněží, aby se pak i oni sami ve zvláštní a účinné návaznosti stali formátory dalších kněží, řeholníků a laiků. Ze své katedry morální teologie formoval dobré zpovědníky a duchovní vůdce, pečující o opravdové duchovní dobro osoby, oduševňované obrovskou rovnováhou mezi důrazem na Boží milosrdenství a současně hlubokým a pronikavým smyslem pro hříchy. Hlavní ctností učitele dona Josefa Caffasso, jak připomíná svatý Jan Bosko, byly následující: klid, prozíravost a rozvážnost. Služba zpovědníka, které se věnoval mnoho hodin denně, byla pro něho ověřením podávané nauky.

Chodili k němu biskupové, kněží, řeholníci, zakladatele nových kongregací, významní laici i prostí lidé. Všem dovedl věnovat potřebný čas. Byl duchovním rádcem mnohým, z nichž se pak stali světci a zakladatelé řeholních institutů. Jeho vyučování nebylo nikdy abstraktní, založené pouze na knihách, které se v té době používaly, ale rodilo se z hluboké osobní zkušenosti Božího milosrdenství a z hlubokého poznání lidské duše, jehož nabyt během dlouhého času, kdy se věnoval službě ve zpovědnici a duchovnímu vedení.

Don Caffasso malé postavy, hubený, na prvý pohled budil dojem nezdravého člověka. Ale jeho činnost neznala únavu. Buď vyučoval, nebo kázal nebo zpovídal nebo se zdržoval ve věznicích. Od roku 1841 byl Don Boskovým duchovním rádcem. Jan se u něj zpovídal, radil se s ním před každým vážným rozhodnutím, svěřoval mu své životní plány a řídit se tím, co mu poradil. (Od roku 1841 do roku 1860 byl jeho duchovním vůdcem). Neznal bídu městských periferií. Don Caffasso mu radil: „Chodte a pozorujte život kolem sebe“.

Don Caffasso pomáhal Donu Boskovi. Pomáhal mu jak duchovně tak i materiálně. Byl duchovním vůdcem i mnoha jiných kněží, laiků, politiků, zakladatelů. Dona Boska nejen podporoval, ale i ho bránil svou morální autoritou. Druhou osobou, s níž se snažil pozvednout mravní život v Turíně, byl Josef Cottolengo. Pro „malý dům Prozřetelnosti“, který založil, věnoval své úspory.

Blahoslavený don Klement Marchisio, zakladatel Dcer svatého Josefa, prohlásil: „Vstoupil jsem do konviktu jako velký nezbedník s prázdnou hlavou, aniž bys tušil, co znamená být knězem, a vyšel jsi odtud naprosto změněn s úplným pochopením kněžské důstojnosti.“

Vedle formace kněží a výuky morální teologie se zároveň věnoval se don Caffasso službě zpovědníka. S velikou láskou sloužil těm nejposlednějším, především vězňům a odsouzeným na smrt. Papež Pius XI. ho definoval jako „perlu italského kněžstva“. Don Caffasso byl velice známý jako „kněz šibenice“, působil jako duchovní asistent uvězněných a odsouzených na smrt. Město Turín mu postavilo sochu vedle kasáren, kde byli odsouzení na smrt a na místě, kde stala šibenice (je to křižovatka mezi Valdokem a corso Regina Margherita) a kde se po několik let vykonávaly popravy.

„... obrátil a doprovodil k šibenici 68 odsouzených, říkával jim „moji svatí pověšení“, byl přesvědčen, že jdou přímo do nebe. Obrátil je díky krvi Ježíše Krista prolité na kříži, na tom kříži, který jim Caffasso před smrti nechával políbit proto, aby je připravil jako dobrého Lotra na kalvárii před vstupem do ráje (Cristina Siccardi str. 15).

Prvním popraveným, kterého doprovázel, byl asi v roce 1838 Dominik Becchio nazývaný Dragoun, člen bandy, která šířila teror kolem Caramagna Piemonte. Prováděla odvážné loupeže se zbraní v ruce a zapalovala statky. I Don Bosko jednou s ním doprovodil odsouzeného na smrt, jak to dopadlo?

Poprava v Alessandrii

V roce 1846 se Don Bosko seznámil ve věznici s dvaadvacitiletým mladíkem. Stal se jeho přítelem. Byl odsouzen se svým otcem na smrt. Poprava se měla vykonat v Alessandrii.“ Když se Bosko dozvěděl o rozsudku, spěchal vyhledat mladíka. Ten se usedavě rozplakal a prosil Dona Boska, aby ho doprovodil na poslední cestě. Neměl sílu slíbit mu svou účast. Byl velice rozrušen.

Přišli pro odsouzené a odvedli je. Když se Don Caffasso dozvěděl, že Don Bosko nehodlá splnit mladíkovu poslední přání, spěšně ho vyhledal a ostře se na něho obořil: „Nechápete, že je to od vás kruté? Honem se připravte, abychom stihli vlak do Alessandrie. Nakolik se znám, tak cítím, že nejsem schopen snést podobnou podívanou. Nezdržujte. Vlak nečeká. Nesmíme přijet pozdě“.

Přijeli večer před popravou. Když mladík zahlédl Dona Boska, dal se do pláče. A když se k němu přiblížil, začal ho s nářkem objímat. Báł se příštích chvil. Don Bosko prožil s hochem v cele poslední noc. Modlili se a hovořili o Bohu. Ve dvě v noci ho vyzpovídal a pak pro něho slavil v cele mši svatou. Podal mu Tělo Páně a potom společně děkovali, dokud nezačal vyzvánět zvon ohlašující začátek exekuce. Otevřely se dveře cely a vstoupili dozorcí s katem. Ten před odsouzeným poklekl a poprosil za odpuštění. Pak mu svázal ruce a přichystal na krk provaz. Sestoupili na nádvoří. Odsouzený usedl s Donem Boskem na popravčí káru. Ve druhé soupravě za nimi jel otec a Don Caffasso. Spousty lidí lemovaly cestu. Když se přiblížili k popravišti a Don Bosko uviděl připravené šibenice, zbledl a padl do mdlob. Don Caffasso dal zastavit povozy a požádal, aby sundali Dona Boska z káry. Průvod pokračoval až na místo a hned byl proveden rozsudek. Don Bosko nabyt vědomí, až bylo po všem. Dále zůstával v šoku. Když se vraceli do Turína, za celou cestu pronesl jen jedinou větu: „Bylo mi toho mladíka moc líto. Tolik mi důvěřoval. Udělal jsi, co bylo v tvých silách. Ostatní přenecháme Pánu Bohu“.

Don Josef Caffasso doprovodil tedy na popravu asi 68 odsouzených na smrt. Všechny přivedl k pokání. Obvykle je nazýval moji „svatí oběšení“, „bolestní bratři“. Don Caffasso je přesvědčen, že tito lidé jdou přímo do nebe a proč to vysvětluje takto: „Jsem přesvědčen, že se spasí lehčeji, než mnozí jiní, kteří umírají na své posteli. Je pravdou, že mnoho hřešili, ale jejich lítost na jedné straně a na druhé straně odpykání ve vězení, ponížení ze smrti před publikem a odevzdání se do vůle Boží tím, že ji přijali, učiní to, že dosáhnou lehce odpuštění a spásu. Máme proto duši, která se za nás bude modlit v ráji“ (Giovanni Barra Santo Giuseppe Caffasso). Tehdy vězni v Turíně žili v nelidských a znelidšťujících podmínkách. Také v této delikátní službě, které se věnoval dvacet let, byl vždycky dobrým pastýřem, plným soucitu a porozumění, tedy kvalit, které vězňové vnímali. Byli tak získáváni jeho upřímnou láskou, jejímž počátkem byl Bůh sám. Pouhá přítomnost Caffasso byla dobrodiním: zklidňoval, dotýkal se srdcí zatvrzelých životními událostmi a především osvěcoval lhotejná svědomí a otrásal jimi. Don Caffasso měl velice jasnou ideu o důležitosti kněžského poslání, byl přesvědčen, že být knězem znamená být svědkem Krista, protože nehlásáme sebe, ale Ježíše Krista našeho Pána. Proto neurazit Boha a získat duše pro Krista byl jeho stálý životní cíl. Jeho tajemství bylo jednoduché: „Být mužem Božím“. Proto Don Caffasso byl nejen mužem činnosti, ale i mužem modlitby. O tom, jak se má modlit ten, kdo je apoštol, mluví takto:

„Muž apoštolátu, ať má svůj pevný čas určený modlitbě. Kdybychom se vzdali této školy, nebyli bychom již kopiemi tohoto vzoru, ale byli bychom pouze materiálními lidmi, protože bychom byli bez duše a bez ducha, byli bychom apoštoly jen podle jména, stali bychom se znejícím kovem (srov. 1 Kor 13,1) a ničím víc. Kromě toho musíme dbát, aby naše srdce bylo během dne obráceno k Bohu dříve, než se pustíme do nějakého díla a než budeme vykonávat svou službu a potom, co jsme se namáhali. Naše srdce ať se často pozvedá k Bohu, ať je to jako otevřená cesta, kterou s ním udržujeme neustálý vztah; když budeme mít nouzi, když budeme podrobeni zkoušce, když budeme potřebovat světlo, aby to byla chvíle, která nás přivede k němu, abychom s ním mluvili, abychom mu řekli svůj názor. To znamená modlit se a kdo to tak dělá, může být nazván mužem modlitby. Mírností se staneme příjemnými lidem a uchvátíme srdce na zemi. Božský Spasitel toho byl nejdokonalejším příkladem, když nám vydal sám sebe: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem“ (Mt 11, 29).

Don Giuseppe Cafasso byl knězem horlivým a velice lehce a pochopitelně vykládal Slovo Boží. Proto dostava pozvání ze všech stran na duchovní obnovy tridua atd. Jeho cílem bylo vychovat ne erudované, ale svaté kněze. V jeho pojetí byl křesťanský život jediné neustálé cvičení se v lásce k Bohu a k lidem. Slovo služba kraluje v jeho jednání i nauce. Podle něho žít podle evangelia znamená napodobovat největší dobro a krásu. Prvním znamením dělníka evangelia musí být stálost. Další je přesnost a věrnost potom pohotovost. Proto je třeba mluvit s Ním a o NĚm. Don Giuseppe Cafasso byl šťastným knězem. Jeho kázání byla pochopitelná a měnila lidi. Neplet do kázání politiku a revoluční události. Dalším jeho velikým nástrojem pro dobro duší byly duchovní cvičení v Lanzo u svatyně svatého Ignáce. Dodnes se tam uchovává světnice, kde během duchovních cvičení pobýval. Ze světnice se mohl dívat na oltář a tedy na dobrého Ježíše. Byl jsem tam osobně. Duchovní cvičení nebyly jenom pro kněze, ale i pro laiky turínského diecéze. Když on začínal s duchovními cvičeními, do kterých zapojí i Dona Boska tak Jezuité byli v roce 1814 obnoveni. Papež Pius VII po vyjití z napoleonského vězení v roce (1800 - 1823) obnovil v roce 1814 pro celý svět Jezuitský řád. Don Bosko tam bude chodit 33 let. Oltář ve svatyni je na špičce skály ve výšce 1000 metrů. Bulou nazvanou Dominus ac redemptor noster zrušil 21. července 1773, papež Kliment XIV. řád Tovaryšstvo Ježíšovo. Vydal ji na naléhání Francie, Španělska a Portugalska, které se obávaly rostoucí moci řádu. Bula umožňovala světským vládám plně rozhodnout o jeho majetku. Habsburský dvůr ji přivítal, neboť přispívala k omezování vlivu církve. Obecné zásady zrušení řádu konkretizovala v září svým listem císařovna Marie Terezie. Existenci jezuitského řádu oficiálně stvrdil papež Pavel III. 27. září 1540. Společenství založil o šest let dříve v Paříži španělský šlechtic dnes svatý Ignác z Loyoly. Do Čech se vrátil řád v roce 1853. Tento rok se slaví 100 let od návratu Jezuitů v Praze ke Svatému Ignáci 1866. Don Giuseppe Caffasso taky během duchovních cvičení nemluvil o sobě, ale o Bohu. On byl duší duchovních cvičení. Účastníci duchovních cvičení byli nejrůznějšího původů od aristokracie, intelektuálů přes řemeslníky a ministry atd. Někteří potom hráli ve společnosti velice důležitou roli.

Velký obránce dona Boska, říkával o něm: „Nechte ho být. Koná mnoho dobrého pro mládež. Bude konat zázraky a celý svět bude o něm mluvit.“ O donu Giuseppe Caffasso se říká, že „všude procházel, prokazoval dobrodiní a uzdravoval všechny" (Sk 10, 38). Tedy mírnost ke všem; buďte obzvláště pozorní k těm, kteří si to nejméně zaslouží, nebo se k vám chovají špatně, to je nejlepší jednání. Jestliže božský Vykupitel měl na někoho zvláštní ohled a dával někomu přednost, byli to vždy hříšníci, takže jeho nepřítel ho nazývali hříšníkem a přítelem hříšníků (Lk 11, 2; Jan 9, 24). Nebyl však přítelem jejich nepravostí, ale byl přítelem proto, aby je obrátil a aby si je získal. Získejme si útěchu, že jsme s nimi jednali mírně a s láskou, že jsme jim dali tento paprsek naděje a zdraví, když si vzpomenu na člověka, který s nimi jednal s dobrotou. Trest smrti oběšením byl

v Savojském království vykonáván od roku 1835 do roku 1863 a to na místě zvaném „Rondo Forca“, dnes poblíž baziliky Panny Marie Pomocnice Křesťanů. Člověk apoštolátu ať nemá za cíl nic jiného než Boží slávu a zdraví duší. To je nauka, kterou nám zanechal božský učitel: „Já nehledám svou slávu... sestoupil jsem z nebe, ne abych konal svou vůli, ale vůli toho, který mě poslal.“ (Jan 8, 50; 6, 38) Tato poctivost a čistota úmyslu byla vždy charakteristickým rysem mužů apoštolátu. Když kněz pracuje s tímto čistým úmyslem, téměř necítí tíhu své námahy, protože namáhat se pro Boha přináší více potěšení než utrpení. Jenom Bůh a nic jiného“ (Četba k jeho svátku).

Víme, že Don Caffasso je člověk, díky kterému Don Bosko udělal trochu dobra. Vypráví nám o tom ve svých „Pamětech oratoře“: „Jestliže jsem udělal něco dobrého, je to jeho zásluha“. Don Caffasso dona Boska také zavedl, do bývalé svatyně Jezuitů Lanzo Torinese. Kostel byl zasvěcen svatému Ignáci z Loyoly a byl tam i dům pro duchovní cvičení, kterých se zúčastňovali i laici. Don Bosko tak chodil dávat duchovní cvičení a zpovídat 33 let. Aby ušetřil, chodil tam pěšky. Z Valdoka je to asi 35 kilometrů. Don Caffasso byl u jeho všech důležitých životních rozhodnutí. Dělal mu i duchovního vůdce, zpovědníka a řekl bych velice autoritativním způsobem v tom smyslu, že v některých důležitých okamžicích jeho života ho orientuje opravdu rozhodným způsobem bez možnosti námitek, přestože byl Caffasso člověkem mírným a fyzicky to byl shrbený muž, slabý a křehký. Drahocenné ponaučení pro všechny, kteří se věnují formaci a výchově mladých generací je to jak důležité je mít ve svém vlastním životě duchovního vůdce, který pomůže pochopit to, co od nás chce Bůh. Jednoduše a hluboce náš světec prohlašoval: Veškerá svatost, dokonalost a prospěch osoby spočívá v dokonalém plnění Boží vůle. Jaké štěstí, dokážeme-li vylít naše srdce v Božím srdci a sjednotit natolik naše tužby, přizpůsobovat naši vůli k jeho vůli, aby bylo jedno srdce a jediná vůle: chtít to, co chce Bůh, chtít to oním způsobem, v onom čase a za oněch okolností, které chce On a chtít to všechno pro nic jiného než proto, že to chce Pán. Don Bosko měl za sebou Dona Caffasso. Mezi nejkrásnější stránky jeho rukopisu, Caffasso je nikdy nepublikoval, nacházíme stránky, kde se popisuje světnice, jež je myšlena jako cela mnicha, místo kam se odebere, aby znovu získal hlubokou vnitřní jednotu, která pak dává smysl naší práci. Ve škole Dona Caffasso také Don Bosko má velkou představu o světnici. Don Bosko vždycky bude mít světnici pro sebe, kam odpoledne jde, utíká z oratoře, aby se mohl věnovat studiu a modlitbě. Don Bosko dosvědčuje, že Caffasso od dvou do třech hodin odpoledne strávil po obědě hodinu na modlitbě, v meditaci ve své světnici.

Don Bosko však nikdy nedopsal životopis dona Caffasso jak o tom vypráví jeho synovec, který to znal od Dona Boska. Zdá se, že Don Bosko sesbíral materiál, aby napsal jeho životopis, ale že mu jej někdo ukradl ze skříně v oratoři. Don Bosko říká o Donu Caffasovi: „Tento člověk měl pět tajemství svého života“. Jsou to rady jak vykonat hodně dobra.

Pět tajemství Dona Caffasso

Podivuhodné množství rozličných činností, které don Caffasso konal téměř současně, jsou připisovaná zázraku lásky, a přesto by se měla určitým způsobem připisovat umění - **tajemství dona Caffasso**. Taková tajemství ukazují, k jakému stupni svatosti dospěl v plnění svých povinností. Nemohl udržet tato tajemství dosti utajená. On by si byl přál, aby se o nich nedověděli ti, kteří obdivovali jeho svatou činnost, ve které se zrcadlily jeho neobyčejné ctnosti.

1 - Prvním tajemstvím byl jeho stálý klid. Stal se mu důvěrným výrok svaté Terezie (z Avily) - ať tě nic nezneklidňuje. Proto vždy s úsměvem, zdvořilými a milými způsoby, které jsou vlastní svatým duším, energicky vyřešil každou záležitost i zdlouhavou, obtížnou a leckdy posetou trním. Dělal to, aniž by se poskrvnil, bez toho, že by mu množství anebo obtížnost věci způsobily minimální zneklidnění. Tento podivuhodný klid mu umožňoval, že mohl rozvážně vyřizovat mnohé a různé záležitosti bez zneklidnění intelektuálních schopností.

2 - Druhým tajemstvím je dlouhá praxe spojená s velikou důvěrou v Boha. Často opakoval královského proroka Davida: (Žalm 18, 2). Den dni odevzdává slovo. To, co jsem udělal dnes, slouží mi jako norma pro to, co budu muset dělat zítra. Toto maximum spojené s jeho rozvážností, zkušeností a jeho studium lidského srdce, ho učinilo důvěryhodným pro nejněžnější otázky. Pochybnosti, těžkosti i nekomplikovanější dotazy před ním mizely. Když mu položili otázku, zopakoval ji, aby bylo jasné, že ji pochopil, pak na okamžik pozvedl srdce k Bohu, odpověděl pohotově a správně a to tak, že ani dlouhé přemýšlení by nemohlo pronést lepší úsudek.

3 - Třetím tajemství tkví v tom, že proto, aby mohl udělat mnoho věcí, přesně a soustavně využíval času. V časovém rozmezí 30 let jsem nepoznal a ani si nepamatuji, že bych ho viděl na okamžik dělat něco, co by se dalo nazvat zahálkou. Když skončil jednu věc, okamžitě se pouštěl do další. Kolikrát jsem ho viděl sedět pět a také i šest hodin ve zpovědnici a pak odešel do své světnice, kde začínaly obvyklé audience, které trvaly mnoho hodin.

Kolikrát přišel úplně vyčerpaný z kázání nebo zpovídání ve vězení, neodpočinul si ani na chvíli: „Konference“, říkal, „mi slouží jako odpočinek“. Pak s veselým výrazem ve tváři šel vyřídit tu či onu záležitost. Nikdy se nevěnoval žádné zábavě, aby se duchovně pozvedl, žádné žerty nebo zbytečná slova. Jediným uvolněním bylo pro něho střídání se starostí. Když byl stísněn námahami, když byl například unavený z kázání, šel se modlit, když byl unaven z psaní, šel navštívit nemocné nebo šel zpovídat do vězení nebo jinam.

4 - Čtvrtým tajemstvím byla jeho umírněnost, kterou lépe nazveme strohým pokáním. Od svého mládí byl tak střídavý v jídle a v pití, že po jídle byl schopen dělat jakoukoli záležitost vědeckou anebo laterální. Později odložil zvyk malé snídaně ráno, pak vynechal večeři a zůžil své jídlo na holé těstoviny. Ještě mnohem později mu lidé říkali: „Ale Don Caffasso, chcete si úplně zničit zdraví, přivolat si předčasnou smrt?“ Don Caffasso nám dal krátkou odpověď, ale hodnou nejslavnější vzpomínky - bez veliké střídmosti, říká on, je nemožné stát se svatým. On však, aniž by se o to staral, žije dál se svou strohostí a jí jenom jednou denně. Toto jídlo spočívá v chlebu, polévce s něčím malým navíc, ale i toho se často odříkával a byl často celý den jenom o kousku chleba a troše polévky. Tak podobně žil každý den, každý měsíc, celý rok. Pro dona Caffasso byla strohost hrozným postem. Ale on tím, že se zřekl jídla, mohl všechnen čas věnovat užitečným věcem pro dobro duší.

5 – Tajemství: Konečně Don Caffasso získal čas v umírněném odpočinku. Jedinou úlevu, kterou během celého dne svému tělu dopřál, bylo tři čtvrtě hodiny po obědě. V té době se zavřel do své světnice, více méně se modlil, meditoval, nebo měl nějakou zvláštní pobožnost. Večer si chodíval jako poslední lehnout a ráno vždycky vstával první. Délka jeho nočního odpočinku netrvala nikdy více než pět hodin, často to byly jenom čtyři a leckdy i tři hodiny. Pro něho bylo obvyklé říct, že člověk v církevních službách se musí mnohokrát během noci vzbudit. Těmi slovy nás ujišťuje, že se často probouzel v noci, ať byla jakákoli hodina, ihned vstal a modlil se u lůžka, nebo vyřídil nějakou záležitost. Leckdy mu bylo řečeno, že musí mít ohled na své zdraví a nějakou hodinu navíc si odpočinout, ale on vždy odpovídal: „Náš odpočinek bude v nebi. Ó nebe, ó nebe, kdo na tebe pomyslí, nepocítí vícekrát únavu.“ Jindy říkával: „Člověk je opravdu nešťastný v tomto světě. Jedinou věcí, která by nás mohla utěšit, by bylo to, abychom mohli žít, aniž bychom jedli a spali, proto abychom mohli pracovat jediné pro nebe.

V těchto pěti tajemstvích nacházel don Caffasso způsob, jak vyřídit mnohé a různé věci v krátkém čase a byl tak nositelem lásky v nejvznešenějším stupni dokonalosti. Zemřel ve čtyřiceti devíti letech, 23. června 1860. V pohřební řeči jej Don Bosko vzpomíná jako vzor kněžského života, učitele kléru, vyhledávaného rádce, utěšitele nemocných, posilu umírajících, přítele všech.

Papež Pius XII., jej 9. dubna 1948 prohlásil za patrona italských vězení a 23. září 1950 jej v apoštolské exhortaci *Menti nostrae* nabídnul za vzor kněžím, kteří se věnují zpovídání a duchovnímu vedení.

Blahořečen papežem Piem XI. 3. května 1925
Svatořečen papežem Piem XII. 23. června 1947.